

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Scriptoribus Ecclesiasticis Liber Vnus

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Coloniae Agrippinae, 1645

Seculum actuum ab Anno 700. ad 800.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64672)

& ab aliis dicitur Iulianus Pomerius; quem Gennadius Massiliensis in Catalogo illustrium virorum, scribit, suo tempore vixisse, id est, ante annum Dom. 500. atque hic videtur esse ille, quem tam sæpe citat in suo Prognostico sanctus Iulianus Archiepiscopus Toletanus, de quo nunc agimus. Alter fuit Iulianus Pomerius Diaconus, qui præfationem addidit ad libros S. Ildephonsi, de quo paulo ante meminimus. Hic autem sanctus Iulianus vivebat Aera. 724. id est, anno Dom. 686. Sed cum auctor huius operis in Epistola ad Regem Ervigium se Iulianum Pomerium nominet, non video, cur non ipse Iulianus Pomerius dici possit, ut sint tres Iuliani Pomerii, vnus Presbyter alter Diaconus, & tertius Episcopus.

De Anastasio Nicæno.

A Anastasius Nicænus Episcopus vixit post Concilium Trullanum, quinifextum à Græcis nuncupatum, quia canones addidit Concilio quinto & sexto generali: citat enim hic auctor canonem secundum Trullanum. Scripsit responsionem ad interrogationes de multis capitibus Ecclesiasticis. Vide Bibliothecam sanctorum Patrum, tomo primo edit. secundæ, vbi, nota: margiales caute legendæ, aut potius delendæ sunt, quia non sanam doctrinam continent.

Seculum octauum ab Anno

700. ad 800.

De S. Gregorio Iuniore. 714.

S Sanctus Gregorius Papa II. siue Iunior sedere cœpit anno salutis 714. sedit annos 17. obiit anno 731. Scripsit varia opera, sed extant solum Epistolæ doctissimæ, & multæ, quarum vna ad sanctum Germanum extat in 7. Synodo Actor. 4. duæ Græce, & Latine ad Imperatorem Leonem Isauricum, extant apud Card. Baronium tomo Annalium 9. ad annum 13. Gregorii II. apud eundem extant epistolæ ad Bonifacium anno vnde cimo Pontificatus, &

us, & ad Carolum Martellum, ad Turingos, ad Saxones
& ad alios anno decimo Pontificatus.

De sancto Anthelmo.

SANCTUS Anthelmus, siue Adelmus Episcopus fuit in
Scotia, & anno Dom. 700. sedere cœpit, ex Bedali.
histor. cap. 19. scripsit de Virginitate librum, qui extat in
Bibliotheca sanctorum Patrum tomo 3. edit. secundæ.
Scripsit etiam de Paschatis die contra errores Britonum,
teste Beda, eius vita habetur apud Surium die 28. Maii.

De S. Marcellino. 717.

SANCTUS Marcellinus Presbyter vir Apostolicus socius
fuit sancti Suiberti, primi Verdensis Episcopi, qui obiit
anno Dom. 717. Sed ipse B. Marcellinus diutius multo vi-
xit, & scripsit vitam sancti Suiberti, quæ extat apud Suri-
um die 1. Martii, atque ad relationem factam ex hoc li-
bro S. Marcellini, S. Suibertus canonizatus fuit postea à
Leone III. Pontifice anno 804.

*De sancto Germano Constantinopoli-
tano. 720.*

SANCTUS Germanus Episcopus Constantinopolitanus
vixit temporibus Gregorii secundi Papæ, & Leonis
Isaurici Imper. hæretici. Multa propter sacras Imagines,
& fecit egregie, & pertulit fortiter: tandem nonagenari-
us in exilio mortuus est, anno Domini 730. Scripsit mul-
ta. Extat nunc Theodoria rerum sacrarum in Bibliotheca
sanctorum Patrum tom. 6. edit. 2. Extant etiam epi-
stolæ tres Græce, & Latine eiusdem S. Germani in Con-
cilio II. Nicæno, artic. 4. quarum tertia valde proluxa est,
quibus epistolis præponitur epistola Gregorii Papæ II. ad
Germanum. Extat apud Henricum Canisium tomo 3. an-
tiquæ lectionis Fragmentum Græco-Latinum Orationis
eiusdem de hæresibus.

De Venerabili Beda.

VENERABILIS Beda Presbyter Anglus floruit eodem tē-
pore, anno siquidem Domini 731. in viuis erat, vt

M

ipse

ipse testatur in fine quinti libri historiae Anglicanae. Scripsit plurima, quae octo tomis continentur.

Primus tomus.

Continet ea, quae ad Grammaticam, Arithmetici, Geometriam, Astronomiam, Musicam, & similes artes pertinent.

Secundus Tomus.

Continet librum de natura rerum.
De temporum ratione.
De sex aetatibus Mundi.
De temporibus ad intelligendam supputationem temporum sacrae Scripturae.
Sententias ex Cicerone, & Aristotele.
De Prouerbiis, De substantiis Elementorum, Philosophiae libros quatuor.
Librum de Pascha, siue Aequinoctio.
Librum de Arca Noe.
Librum de linguis gentium.
Denique oracula Sibyllina.

Observatio.

Irrepit inter libros venerabilis Bedae epistola de diuinatione vitae, & mortis, quae plane indigna est hoc Auctore: & audio eam extare sub nomine Sphaerae Apulæi Platonici de morte, & omnibus negotiis. Itaque omnino tollendam censeo.

Tertius Tomus.

Continet libros quinque historiae gentis suae cum Epitome.

Vitas sanctorum Guthberti, Felicis, Vedasti, Columbani, Attalæ, Patricii, Eustasii, Bertolfi, Arnolphi, Burgundoforæ.

Item carmen de Iustini martyrio.

Martyrologium.

De situ Hierusalem.

Inter-

Interpretationem nominum Hebraicorum, & Græcorum in sacris Bibliis occurrentium.

Excerpta, & collectanea.

Quartus Tomus.

Continet explanationem in Pentateuchum & libros Regum.

Item in Samuelem explanationum allegoticarum libros quatuor.

Item explanationem in Esdram, Tobiam, Iob, Prouerbia, & Cantica.

Denique de Tabernaculo, & vasis, ac vestibus eius libros duos.

Quintus Tomus.

Continet Commentaria in totum nouum Testamentum, exceptis Epistolis B. Pauli.

Sextus Tomus.

Continet retractationes, & quaestiones in Acta Apostolorum

Commentaria in omnes epistolas S. Pauli ex Augustini sententiis, & verbis excerpta.

Septimus Tomus.

Continet homilias de Tempore, & de sanctis plurimis. Item librum de Muliere forti,

Librum de Officiis.

Scintillas siue locos Communes.

Fragmenta in libros Sapientiales, & Psalterii versus.

Octauus Tomus.

Continet librum de templo Salomonis.

Librum de creatione siue opere 6. dierum.

Quaestiones in Octateuchum.

In quatuor libros Regum.

Quaestiones varias.

Commentaria in Psalmos.

Commentaria in Boetii librum de Trinitate.

De verbis Christi.

Meditationes Passionis.

De remediis peccatorum.

Observatio Prima.

Exstat indiculus operum venerabilis Bedæ ab ipso met scriptus, ut etiam vita eiusdem vsque ad annum ætatis 99. ab ipso descripta est post historiam gentis suæ. Aliqua opera postea scripsit. Vixit enim longissimam vitam, ideo mirum non est, si aliqua nunc eius nomine circumferantur, quorum ipse in Indiculo suo non meminit.

Observatio secunda.

Non desunt, qui à Catalogo operum venerabilis Bedæ demere velint Commentaria in Epistolas S. Pauli ex Augustini verbis contexta: Sed nullus probabilius id fecit, quam Card. Baronius. Siquidem tomo septimo Annalium ad annum Christi 562. refert ex Cassiodoro, Petrum quemdam Abbatem Tripolitanum S. Pauli epistolas exemplis opusculorum S. August. subnotasse, ut per os alienum sui cordis declararet arcanum: quæ ita locis singulis competentes aptavit, ut hoc magis studio beati Augustini credas esse profectum. Mirum est enim, sic alterum ex altero dilucidasse, ut nulla verborum suorum adiectione permixta, desiderium cordis proprii complectere videatur hæc Cassiodorus. Censet igitur Cardin. Baronius, Commentaria illa in epistolas sancti Pauli non Bedæ esse presbyteri, sed Petri Tripolitani Abbatis. Quia verò in præfatione Bedæ in epistolas habentur hæc verba, In Apostolum quæcunque in opusculis S. Augustini exposita inveni, cuncta per ordinem transcribere curavi. Respondet Card. Baronius, eam præfationem non esse Bedæ, sed alicuius, qui, ut hæc Commentaria Bedæ adscriberet, illa verba adiecit.

Ego vero quamvis à viro doctissimo, & optimo & mihi, cum viueret coniunctissimo valde ægre dissentiam, exponam tamen rationes, quæ me moueat, ut existimem ista commentaria vere esse Bedæ, & iudicium lectori relinquam.

Primum

Primum, Præfatio illa non est quidem à Beda his commentariis adiuncta, sed tamen rota sumpta est à verbis Bedæ, quæ habentur ad finem historiæ siue epitomes, cui subiecerat ipse Beda vitam suam, & indiculum operum suorum, vt Card. ipse Baron. affirmat, Tomo 8. Annal. ad annum Dom. 731. vbi ipsum indiculum, qui in multis codicibus deest, ad verbum ponit, & in eo indiculo Bedæ à Card. Baronio repræsentato sunt illa verba, In Apostolum quæ cunque in opusculis S. Augustini exposita inueni cuncta per ordinem transcribere curavi. Neque eo loco Card. Baronius dicit ea verba non esse Bedæ, neque credibile est, vllum fuisse tam audacem, & temerarium, vt indiculo Bedæ aliquid addere vellet.

Quod si verba illa sunt Bedæ, vt vere sunt, necesse est omnino, aut Bedam esse mentitum, quod nemo diceret, aut commentaria illa vera esse Bedæ.

Deinde, si ea commentaria non sunt Bedæ, certe sequitur, vt Beda, qui tam diligenter in vtriusque testamenti libris explanandis laborauit, solum Apostolum prætermiserit, cuius epistolæ nobilissima pars scripturarum esse videntur.

Præterea quid impedit, quod minus duo auctores, Petrus Abbas, & Beda presbyter diuersis temporibus, & locis eodem studio in paulo ex Augustini scriptis explicando desudauerint? si commentarium Petri abbatis habereamus, & eo collato cum commentario Bedæ, vnum & idem esse videremus: tum plane fatendum esset, non esse hoc opus Bedæ adscribendum: sed cum illud non extet, licet omnino existimare, diuersum ab isto fuisse, id est, ex diuersis Augustini sententiis verbisque conflatum.

Observatio tertia.

Ex vitis Sanctorum, quæ habentur tertio tomo Bedæ, quædam sunt, quæ ab ipso Beda scripta non sunt. Certe vita sancti Patricii duobus libris comprehensa, non habetur in indiculo, & satis constat scriptam à Probo, vt in

extremo libro secundo legitur: sic etiam vitam S. Colum-
bani non Beda, sed Ionas scripsit: ut vitam sancti Arnul-
phi Paulus Diaconus scripsit non Beda: sic etiam inter
Collectanea, & flores, quæ habentur, 3. tomo nihil fere
est, quod sit Bedæ ingenio dignum. Collectaneum de lu-
minibus Ecclesiæ habetur etiam in quarto tomo S.
Hieronymi, & nec Hieronymi, nec Bedæ est. Collectane-
um de quatuor generibus ligni in Cruce Domini, nihil
solidi habet Oratiuncula, ubi inuocantur, tres Iacobi, &
altera ubi inuocantur Angelus Vriel, & Rumiell, longe
absunt à grauitate, & scientia Bedæ, sed sicut sunt inter
opera Bedæ aliqua, quæ non sunt Bedæ, ita desunt Com-
mentaria in Isaiam, Hieremiam, Danielelem, & duodecim
Prophetas minores, quæ in indiculo operum Bedæ nu-
merantur: & periisse videntur.

De S. Ioan. Damasceno. 731.

Sanctus Ioannes Damascenus, vir magnæ doctrinæ &
sanctitatis, æqualis fuit venerabilis Bedæ, & vnus
Occidentem, alter Orientem sapientia sua illustrauit,
non tempore Gregorii II. Papæ, & Leonis Isauri Imper-
atoris heretici scripsit Orationes pro defensione sacra-
rum imaginum aduersus prædictum Leonem circa an-
num Dom. 711: sed diu postea superuixit, & multa passus
est ab Imperatore Constantino Copronymo propter fi-
dem Catholicam. Itaque longe à veritate aberrant, qui
Damascenum tempore Theodosii senioris floruisse scri-
bunt. Scripsit multa præclara opera, atque in primis li-
bros quatuor de fide Orthodoxa, in quibus ipse primus
vniuersam Theologiam recto ordine comprehendit.
Eum imitati sunt Magister sententiarum, & Doctores,
qui Scholastici dicuntur. Scripsit præterea Orationes tres
doctissimas, & vtilissimas aduersus impugnatores sacra-
rum Imaginum.

Scripsit etiam alia minora opuscula.

De Logica, librum vnum.

De Physica.

De in-

De introductione dignitatum.	I
De Duabus voluntatibus Christi.	I
De centum hæresibus.	
De rifagio.	I
De altercatione Christiani, & Saraceni.	I
Historiæ Barlaam, & Iosaphat.	II
De his qui in fide dormierunt Orationem.	I
Paralellorum.	3
De transfiguratione Christi.	
De natiuitate B. Virginis, & eiusdem Assumptione Orationes.	

Aduersus Manichæos Dialogum.

Vitæ sancti Stephani Iunioris.

Accesserunt nuper liber eiusdem Damasceni contra Acephalos, sed mutilus: & alius contra Nestorianos, apud Henricum Canisium tom. 4. antiquæ lectionis.

Observatio.

Ex his operibus nihil in dubium reuocari potest, nisi historia Barlaam: & Oratio de his qui in fide dormierunt. Historia Barlaam, de Iosaphat insignis, & utilis est. Sed quia Barlaam, dum instruit discipulum suum Iosaphat, iubet eum credere in Spiritum sanctum ex Patre, & Filio procedentem: dubitatio exorta est an hoc opus esse potuerit Ioannis Damasceni, qui libro primo de fide Orthodoxa cap. vndecimo docet, Spiritum sanctum non procedere ex filio, sed per filium. Sed responderi potest, in historia Barlaam particulam illam ex filio, videri additam ab aliquo: nam in noua editione per Billium castigata, non habetur ex filio. Dubitatio quoque existit, an hæc narratio sit vera historia, an potius conficta ad erudandos nobiles adolescentes, qualis est vita Cyri apud Xenophontem. Cæterum veram historiam esse constat ex eo, quod S. Ioannes Damascenus in fine historiæ inuocat sanctos Barlaam, & Iosaphat, quorum res gestas scripserat, & Ecclesia Catholica in Martyrologio descriptos veneratur, die 27. Nouembris, eosdem sanctos Barlaam, & Iosaphat.

Oratio de his, qui in fide migraverunt scrupulum iniecit, quia narrat Falconillam precibus primæ Martyris, & Traiani animam precibus S. Gregorii Papæ ab inferni suppliciis liberatos, quæ narrationes falsæ esse videntur, & fabulis similiores, quam historia: Sed fieri potest, ut sanctus Ioannes Damascenus, quamvis alioqui doctus, & prudens, istis narrationibus facile fidem habuerit, neque de veritate earum inuestiganda sollicitus fuerit.

De S. Bonifacio Moguntino. 740.

SANCTUS Bonifacius natione Anglus Archiepiscopus Moguntinus, & Martyr, vixit temporibus Gregorii secundæ, & tertij, & Zachariæ pontificum Romanorum, & obiit ann. 105. Mogunt. De eius rebus gestis, vide Card. Baronium tomo 9. Annalium, ad annum 755.

De Antonio Melissa.

ANTONIUS Melissa Monachus scripsit libros duos cõmunium locorum ad virtutes sequendas, & vitia fugienda, quos ex patribus collegit: & quoniam ultimus, quem citat est sanctus Ioannes Damascenus, ideo hoc loco eum posuimus, cum veram ætatem eius ignoraremus. Extant hi libri in Bibliotheca sanctorum patrum tomo quinto editionis secundæ, sed caute legendi sunt, quoniã ab hæreticis latinitate donati, & impressi sunt. Vide observationes Iacobi Billii additas ad epistolas Isidori Pelusiotæ: & Frontonis Ducæi notas, & Indicem expurgatorium Romæ impressum anno 1607.

De Hadriano Papa I. 772.

HADRIANUS papa primus sedere cœpit in Apostolica sede anno Dom. 772. Constantino Copronymo hæretico imperante, & sedit annis vigintiquatuor, misus vno mense cum dimidio, vsque ad ann. Dom. 795. Vir fuit sanctus, & eruditus, & præter epistolas multas, quæ extant partim in septima Synodo Act. 2. partim inter epistolas pontificias: scripsit insignem librum pro defensione septimæ

primæ Synodi, & responſionem ad librū miſſum à Carolo Rege Francorum ex Concilio Francofordienſi: qui liber Hadriani Papæ extat poſt ſeptimam Synodum, in noua editione Romana Conciliorum Generalium, Græce, & Latine impreſſorum anno 1612. Sciendum eſt autem librū, cui reſpondet Hadrianus, non fuiſſe compoſitum à Carolo Rege (vt hæretici Iconoclaſtæ falſo affirmant) ſed eſſe librū continentem obiectiones aduerſus ſeptimam Synodum, quam Patres Concilii Francofordienſis arbitrari ſunt celebratam fuiſſe ſine conſenſu Rom. Pontificis: & erroribus multis ſcatere, atque ideo non recipiendam, ſed reiiciendam videri.

De Paulo Diacono. 774.

Paulus Diaconus Aquilienſis, à ſecretis erat Deſiderii Regis Longobardorum, quando per Carolum Regem Francorum Deſiderius captus, & Regnum ipſius euerſum fuit anno Domini 774. qui deinde Monachus Caſſinenſis factus pie, & religioſe vitam duxit, vt ſcribit Leo Hoſtienſis in chronico Caſſinenſi lib. 2. cap. 17. Scripſit libros ſex de geſtis Longobardorum. Scripſiſſe etiam dicitur libros hiftoriæ Romanæ quos videmus adiunctos hiftoriæ Eutropii poſt imperium Iouiani, vbi deſiit Eutropius. Sed viri docti negant eos libros eſſe Pauli Diaconi. Scripſit præterea in regulam S. Benedicti, vt Leo Hoſtienſis teſtatur loco notato, & ea dicitur haberi manuſcripta in monaſterio Caſſinenſi. Scripſit hymnos ſacros, quorum vnus, qui incipit, Vt queant laxis reſonare fibris, ab Eccleſia frequentatur in natali S. Ioan. Baptiſtæ. Denique ſcripſit homilias, & alia, quæ non extant, niſi manuſcripta in Bibliothecis.

De Paulino Aquileienſi. 780.

Paulinus Aquileienſis Epifcopus vir doctus, & pius tempore Caroli Magni ſcripſit contra Felicem, & Eliſpandum librū de ſancta Trinitate, qui extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 4. edit. 2. obiit ann. Dom. 801. clarus miraculis.

De Albino Alcuino. 780.

Albinus Alcuinus Anglus Bedæ discipulus, in Gallias à Carolo Rege Francorum euocatus multa scripsit, è quibus extant.

Liber de diuinis officiis.

Epistola ad Carolum Regem.

Et altera ad Oduinum presbyterum.

Hæc, inquam, extant in codice impresso Coloniae anno 1568. cum aliis septem auctoribus de eodem argumento.

Extant præterea in Bibliotheca sanctorum Patrum to. 3. edit. 2.

Quæstionum in Genesim, lib. 1

In Ecclesiastem. 1

De virtutibus, & vitiis. 2

Quæstionum de Trinitate. 1

De Trinitate, libri 3

De ratione animæ Epistola ad Eulalium.

De diuinis officiis. 1

Extant etiam epistolæ eiusdem Albini numer. 67. apud Henricum Canisium tom. 1. antiquæ lectionis. Edita sunt denique opera omnia Alcuini Parisiis, in quibus sunt etiam libri septem contra Felicem libri 4. contra Elipandum poemata varia, & vitæ ipsius Alcuini à contemporaneo scripta.

Seculum nonum ab Anno 800. ad 900.

De S. Nicephoro. 811.

Sanctus Nicephorus Episcopus Constantinopolitanus vixit tempore Leonis III. Põntificis ad quem anno Dom. 811. misit epistolam valde prolixam, quæ extat tom. 9. Annalium Card. Baronii. Scripsit etiam Chronicum, quod extat in Bibliotheca sanctorum Patrum tomo secundo edit. secundæ. Scripsit quoque quatuor opuscula contra Iconomachos, quæ extant apud Henricum Canisium tomo quarto antiquæ lectionis. Tandem vir

san.